

Datum: 12 december 2023

In het kader van de consultatie Energiebesluit (AMvB Energiewet) biedt Vereniging Eigen Huis (hierna de vereniging) hierbij haar inbreng aan.

Consultatie prematuur

De vereniging is van mening dat de consultatie van het Energiebesluit te vroeg plaatsvindt. In de consultatieversie van het Energiebesluit ontbreken nog belangrijke onderdelen, zoals de regeling voor de faillissementsprocedure, waardoor het niet goed mogelijk is daar op te reageren. Bovendien moet de behandeling van het wetsvoorstel Energiewet door de Tweede Kamer in feite nog beginnen. De behandeling zal ongetwijfeld nog tot aanpassingen van het wetsvoorstel en, als gevolg daarvan, tot aanpassingen van het concept Energiebesluit aanleiding geven. De consultatie vindt dus al plaats op het moment het concept Energiebesluit nog niet consultatiegereed is. De vereniging begrijpt de wens van een snelle behandeling van de Energiewet en de onderliggende regelgeving, maar dit mag niet ten koste gaan van de zorgvuldigheid. De vereniging pleit er daarom voor het Energiebesluit nogmaals ter consultatie te leggen, zodra het wel daarvoor gereed is.

Om toch al een eerste reactie te geven zal de vereniging een aantal verbeterpunten noemen, die niet alleen het concept Energiebesluit, maar ook het wetsvoorstel Energiewet betreffen.

Geef aan hoe het wetsvoorstel en het besluit aan een betaalbare energierekening bijdragen

Toegang tot betaalbare energie is een eerste levensbehoefte. Iedereen zou daarom recht moeten hebben op een betaalbare energierekening. Betaalbaarheid van de energievoorziening is ook een van de belangrijkste doelen van de Energiewet. Toch wordt niet duidelijk hoe het wetsvoorstel en ook niet hoe het Energiebesluit aan een betaalbare energierekening bijdragen. De voorstellen moeten op dit punt nader worden uitgewerkt en toegelicht.

Bescherm consumenten tegen onredelijke tarieven

Op basis van de huidige Gas- en Elektriciteitswet kan de ACM de redelijkheid van tarieven van leveranciers onderzoeken en tarieven naar beneden bijstellen als die onredelijk zijn (de zogenoemde 'vangnetregulering'). In het wetsvoorstel ontbreekt deze bevoegdheid, omdat dit niet meer zou passen binnen de Europese regels van vrije prijsvorming. De ACM zou volgens de Toelichting het toezicht moeten richten op concurrentie en transparantie van tarieven. Onredelijke tarieven kunnen dan uiteraard nog steeds voor komen. Consumenten die te maken krijgen met onredelijke tarieven worden op basis van het wetsvoorstel niet meer beschermd. Zowel de Raad van State als de ACM zien ruimte in de Europese regelgeving om de bevoegdheid van de ACM te behouden om onredelijke tarieven naar beneden bij te stellen. De vereniging steunt het pleidooi om deze consumentenbescherming te behouden. Mogelijk noodzaakt dit dan ook tot uitbreiding van de taken van de ACM in hoofdstuk 5 van het concept Energiebesluit.

Beperk de stijging van de netbeheertarieven

De netbeheertarieven zijn de afgelopen jaren sterk gestegen en zullen naar verwachting de komende jaren nog verder stijgen. Dit komt o.a. door de investeringen voor uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet. De netbeheerkosten drukken zo steeds zwaarder op de betaalbaarheid van de energierekening voor huishoudens. Om de energierekening betaalbaar te houden is het nodig om niet alle kosten van netbeheer via de netbeheertarieven door te belasten aan de consument. De vereniging pleit ervoor bijvoorbeeld de kosten van uitbreiding

Datum: 12 december 2023

en verzwaring van het elektriciteitsnet buiten de tariefregulering te houden en op alternatieve wijze te bekostigen, bijvoorbeeld via de algemene middelen. Mogelijk noodzaakt dit tot aanvulling van de bepalingen in paragraaf 3.3.4. van het concept Energiebesluit.

Verbeter de vergelijkbaarheid van energiecontracten

Transparantie van energietarieven en contracten is nodig om consumenten in staat te stellen de beste keuze te kunnen maken bij het aangaan van een energiecontract. Energiecontracten zijn in de praktijk echter moeilijk te vergelijken en dit probleem neemt zelfs toe. Naast het tarief per kWh elektriciteit en m³ gas, bepalen ook de hoogte van de vaste leveringskosten, welkomst- of loyaliteitsbonus en sinds kort ook een heffing voor de teruglevering van elektriciteit uiteindelijk wat de prijs per saldo werkelijk is. Vereniging Eigen Huis pleit ervoor de vergelijkbaarheid van energiecontract te verbeteren. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door welkomst- en loyaliteitsbonussen en heffingen voor teruglevering van elektriciteit te verbieden, waardoor leveranciers prijsverschillen meer eenduidig in hun leveringstarief tot uitdrukking moeten brengen en de vergelijkbaarheid aanmerkelijk verbetert.

Verbeter de positie van consumenten bij faillissement van een energieleverancier

De afgelopen jaren zijn diverse energieleveranciers failliet gegaan. Dit had grote financiële gevolgen voor de klanten. Naar aanleiding daarvan is het (financieel) toezicht van de ACM op leveranciers aangescherpt om het risico op het faillissement van leveranciers te verkleinen. Gaat een leverancier desondanks failliet, dan is de positie van de consument echter onverminderd slecht. Heeft de consument meer aan maandbedragen betaald dan hij heeft verbruikt, dan krijgt hij hetgeen hij tegoed had meestal niet meer terug. Ook een eventuele welkomst- of loyaliteitsbonus loopt hij door het faillissement waarschijnlijk mis. En als het lopende contract niet wordt voortgezet door de overnemende leverancier, kunnen zijn energielasten plotseling enorm stijgen. De vereniging pleit er daarom voor de positie van consumenten bij een faillissement te verbeteren. In de inbreng van de ACM bij het rondetafelgesprek van 14 september heeft de ACM in dit kader gepleit voor een compensatiefonds. De vereniging steunt dit voorstel, maar merkt daarbij op dat de insteek van de ACM voor het garantiefonds zich kennelijk beperkt tot te veel betaalde voorschotten. De vereniging vindt dat ook eventuele (welkomst- en overstap)bonussen hieronder zouden moeten vallen. Daarnaast moet worden gekeken hoe kan worden verduidelijkt dat de overnemende leverancier verplicht is of kan worden om het lopende contract van klanten over te nemen. De minister heeft eind 2022 in een kamerbrief aangegeven hierover duidelijkheid te zullen geven¹.

In de consultatieversie van het Energiebesluit ontbreekt vooralsnog een regeling voor de faillissementsprocedure.

Zorg voor structurele monitoring en krachtig toezicht

De energiemarkt gaat in de toekomst ingrijpend veranderen. Het wetsvoorstel en het concept Energiebesluit spelen daarop in en bieden daarvoor mogelijkheden, maar het is niet geheel te voorzien wat de gevolgen van al deze veranderingen zijn voor de consument. In hoeverre zijn huishoudelijk eindafnemers in de praktijk in staat de beoogde actieve rol op te pakken? Is die actieve rol wel voldoende lonend en de moeite waard? En welke drempels, risico's en misstanden komen consumenten daarbij tegen? Een hoe zijn de lusten en lasten in de nieuwe

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/11/21/kamerbrief-over-vaste-energiecontracten-in-de-consumentenmarkt>

Inbreng VEH consulatie Energiebesluit

vereniging
eigen huis

Datum: 12 december 2023

situatie verdeeld? Kortom, de verandering van de energiemarkt brengt onzekerheid over de positie van consumenten met zich mee. Om op deze onzekerheid in te kunnen spelen is het van belang de effecten van de Energiewet en het Energiebesluit voor de positie van de huishoudelijke eindafnemer voortdurend te monitoren en ongewenste gevolgen en misstanden snel aan te pakken. De vereniging pleit ervoor dat in (de toelichting op) de voorstellen wordt aangegeven hoe de werking in de praktijk gemonitord gaat worden. Dit vraagt ook om een wendbare en krachtige toezichthouder die snel op veranderingen en misstanden kan inspelen. De vereniging pleit ervoor de ACM de taak en de middelen te geven die nodig zijn om deze rol te vervullen.